

спроєктувати новий автомобіль або відправити космічний корабель на Юпітер, ви скористаєтеся все тими ж трьома законами Ньютона [3, с. 102–103].

Як свідчать разом фізика, література, народна творчість, фантастика і навіть самоорганізація людського буття, закони Ньютона мають неперевершене значення не тільки для самої фізики в усі часи з часів Ньютона.

Література:

1. Лобач Г. А. Фізичні явища в прислів'ях і приказках. *Фізика в школах України*. 2006. № 18.
2. Народ скаже – як зав'яже. Українські народні прислів'я, приказки, загадки. К. : Веселка, 1991.
3. Олексівич Н. Л. Фізика дивовижного. *Все для вчителя*. № 5–6. 2006.
4. Конкурс розробок «Фантастична п'ятірка». На Укрок URL: Розробки додавай – подарунки вигравай! <https://naurok.com.ua/tema-elementi-fiziki-v-ukra-nskih-narodnih-kazkah-ta-kazkah-narodiv-svitu-14946.html>
5. <http://referat.parta.ua/referat/86434/>

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-446-7-33>

REGULATORY AND LEGAL REGULATION OF VOCATIONAL EDUCATION INSTITUTIONS ON THE BASIS OF BUSINESS PARTNERSHIP

НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ЗАКЛАДІВ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВИТИ НА ЗАСАДАХ БІЗНЕС-ПАРТНЕРСТВА

Li Chuangqi

*Postgraduate student at the Department
of Pedagogy
National University of Life and
Environmental Sciences of Ukraine
Kyiv, Ukraine*

Лі Чуанці

*аспірант кафедри педагогіки
Національний університет
біоресурсів і природокористування
України
м. Київ, Україна*

На сьогоднішній день відчутною є необхідність проведення системної модернізації системи професійної освіти в Україні. Основні стратегічні ініціативи в цьому напрямку це: розширення

децентралізації управління та удосконалення механізмів фінансування системи професійної освіти на державному та регіональному рівнях; підвищення продуктивності діяльності регіональних рад професійної освіти; оптимізація мережі та створення закладів професійної освіти нового типу з гарантією їх незалежності; створення змістовної бази професійної освіти на основі компетентностей та впровадження систем внутрішнього та зовнішнього контролю якості; оновлення навчального середовища; створення багаторівневої системи підготовки педагогічних працівників; модифікація системи професійних кваліфікацій, стимулювання роботодавців для співпраці у навчальному процесі; впровадження дуальної форми навчання; популяризація професійної освіти серед здобувачів та дорослого населення.

Розвиток професійної освіти в Україні, в його стратегічному векторі, потребує системного, мультіаспектного та багатовимірного підходу, який враховує децентралізацію та регіональні особливості. Один із ключових аспектів полягає в адаптації освітніх програм до вимог ринку праці. Важливо створювати програми навчання, що відповідають сучасним та майбутнім потребам працевлаштування, забезпечуючи гнучкість та точність у навчанні майбутніх працівників.

Аналіз зарубіжного досвіду свідчить про необхідність врахування таких елементів у процесі розробки таких програм [4]: гарантування відповідності національним стандартам та потребам місцевого (регіонального) ринку праці; здійснення тісної співпраці з приватним сектором для оновлення програм професійної освіти, з представниками підприємницьких структур та галузевими асоціаціями з метою відповідності їхнім вимогам до технічного прогресу та унікальним особливостям місцевих чи регіональних ринків праці; залучення до взаємодії широкого кола стейкхолдерів. Це важлива стратегія, яка дозволяє забезпечити представленість різних секторів економіки та широкого загалу учасників. Такий підхід також сприяє диверсифікації джерел фінансування, експертизи, баз практик, можливостей підвищення кваліфікації педагогів, створенню місць для працевлаштування випускників та багато іншого. Головна мета полягає в побудові сприятливого середовища для розвитку та успіху всіх зацікавлених сторін, розвитку місцевих професійних спільнот, що групуються навколо так званих ресурсних центрів.

Крім того, освітні та освітньо-професійні програми закладу професійної (професійно-технічної) освіти мають відповідати таким критеріям: поєднувати теоретичну підготовку з набуттям практичного досвіду в реальних умовах виробництва; забезпечувати здобуття учнями раннього практичного досвіду шляхом стажування/практичної підготовки на робочих місцях; поєднувати професійну (технічну) підготовку з набуттям так званих «м'яких» навичок (навички командної роботи,

ефективні комунікації, управління часом тощо), пропонувати поряд із освітніми також і супутні послуги (допомогу у пошуку роботи, кар'єрне консультування тощо).

Зрозуміло, що виконання наведених завдань та ініціатив неможливе без залучення широкого кола зацікавлених осіб та соціальних партнерів. Взаємодія з ними на постійній та систематичній основі є основою публічно-приватного партнерства (ППП) у галузі професійної освіти. Форми PPP у сфері освіти можуть бути різноманітними, проте вони мають кілька спільних рис [5]: приватні компанії та консорціуми відбираються через конкурсний відбір; приватні партнери вкладають кошти в інфраструктуру закладу та забезпечують додаткові послуги, наприклад, утримання будівель; держава залишає за собою право надавати ключові послуги, як от забезпечення освітньо-виховного процесу; форми партнерства між державою та приватним сектором ґрунтуються на довгострокових контрактах тривалістю зазвичай 25–30 років, де фіксуються обсяг та стандарти послуг, які надає приватний оператор; у рамках контрактів приватні компанії можуть виконувати різні функції, як от проектування, будівництво, утримання будівель і працевлаштування працівників обслуговуючого персоналу; винагорода провайдеру залежить від якості наданих послуг, яка оцінюється за відповідність узгодженим стандартам.

Законодавство України про професійно-технічну освіту базується на Конституції України і складається із Закону України «Про освіту», Закону України «Про професійну освіту», інших нормативно-правових актів, міжнародних договорів України, укладених в установленому законом порядку. Також слід зазначити, що у Законі поняття «професійно-технічна освіта» та «професійна освіта» є тотожними і вживаються в одному і тому ж значенні. Відповідно до Статті 4, п. 1 Закону України «Про професійну освіту», «метою професійної освіти є формування кваліфікованого кадрового потенціалу для задоволення потреб суспільства, ринку праці і держави шляхом створення умов для набуття знань, умінь, навичок і компетентностей у сфері професійної діяльності особистості упродовж життя відповідно до її покликання, інтересів і здібностей».

Концептуальні основи розвитку публічно-приватного партнерства у сфері професійної освіти в Україні закладено у Концепції реалізації державної політики у сфері професійної (професійно-технічної) освіти «Сучасна професійна (професійно-технічна) освіта» на період до 2027 року [2]. Результати аналізу документу показують, що як загальна мета Концепції, так і окремі завдання не можуть бути виконані без розвитку ефективних моделей публічно-приватного партнерства.

У реформуванні системи забезпечення якості професійної (професійно-технічної) освіти надзвичайно важлива роль партнерів,

що передбачає [3]: удосконалення внутрішньої системи забезпечення якості освіти та системи зовнішнього контролю якості освіти; розроблення нових стандартів професійної (професійно-технічної) освіти на основі професійних стандартів, що ґрунтуються на компетентнісному та особистісно-орієнтованому підходах до навчання; створення мережі кваліфікаційних центрів, які відповідають за оцінку та визнання навчальних досягнень, а також присвоєння та/або підтвердження відповідних професійних кваліфікацій; надання стимулів для професійного росту педагогічних працівників, а також залучення висококваліфікованих працівників виробництва та сфери послуг до освітнього процесу.

Концепція також конкретизує участь партнерів у здійсненні процесу реформування професійної освіти. Зокрема, партнери беруть участь у таких напрямках [1]: в управлінні державною політикою у галузі професійної (професійно-технічної) освіти на всіх рівнях; у створенні професійних стандартів, стандартів освіти і освітніх програм; у формуванні Національної системи кваліфікацій та вдосконаленні Національної рамки кваліфікацій; у впровадженні та поширенні дуальної форми навчання; у створенні сучасного освітнього середовища, включаючи центри професійної досконалості; у проведенні системного моніторингу трудової зайнятості випускників закладів професійної освіти; у формуванні державного та регіонального замовлення на підготовку кадрів на основі прогнозування потреб ринку праці в професійних кваліфікаціях; в оцінюванні результатів навчання випускників закладів професійної освіти.

Таким чином, партнерство покликане сприяти поєднанню освіти, науки та виробництва. Загальна мета розвитку партнерства полягає в укріпленні співпраці з різними суб'єктами й інститутами ринку праці, державними і місцевими органами влади, суспільними організаціями з метою досягнення стратегічних завдань: доступ до інформації щодо структури ринку праці та потреб у кваліфікованих кадрах на різних рівнях економіки; гнучке реагування на зміни на ринку праці шляхом перепідготовки кадрів; підготовка кваліфікованих працівників для підприємств з укладенням угод; забезпечення робочих місць для випускників професійних закладів; надання актуальної практичної підготовки учням; оновлення матеріально-технічної бази професійних закладів.

Література:

1. Бородієнко О. В., Зленко А. М. Публічно-приватне партнерство закладів професійної освіти : навчально-методичний посібник. Переяслав : ФОП Домбровська Я. М. 2023. 212 с. URL: <http://surl.li/txrcw> (Дата звернення: 15.04.2024).

2. Концепція реалізації державної політики у сфері професійної (професійно-технічної) освіти «Сучасна професійна (професійно-технічна) освіта» на період до 2027 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/419-2019-%D1%80#Text> (Дата звернення: 20.05.2024).
3. Тадеуш О. М. Освітнє партнерство у просторі вищої школи: Вітчизняний та зарубіжний досвід. *Педагогічна освіта: теорія і практика*. 33(1). 2020. С. 57–69 (Дата звернення: 12.05. 2024).
4. Kamdi W., Dewi M. The Effectiveness of Industrial Work Practice in Preparing the Capabilities of Students to Enter the Business, Industrial World (DUDI) and Industrial Revolution 4.0. *Proceedings of the 2nd International Conference on Vocational Education and Training*. Paris, France: Atlantis Press, 2018. P. 95–99. DOI:10.2991/icovet-18.2019.24
5. Robertson S., Mundy K., Verger A., Menashy F. Public private partnerships in education: New actors and modes of governance in a globalizing world. *Edward Elgar Publishing*. 2014. 298 p. URL : https://www.academia.edu/3097678/Public_Private_Partnerships_in_Education_New_Actors_and_Modes_of_Governance_in_a_Globalizing_World (Last accessed: 15.05.2024).